

गायत्रीहृदयम्

{॥ गायत्रीहृदयम् ॥}

ॐ नमस्कृत्य भगवान् याञ्जवक्त्र्यः स्वयञ्जुवङ् परिपृच्छति ।

तृङ् नो ब्रूहि ब्रह्मन् गायतर्क्युपतिङ्-तुरीयाङ् श्रोतुमिच्छामि ।

ब्रह्मञ्जानोपतिङ् प्रकृतिङ् परिपृच्छामि ॥ १ ॥

श्री भगवानुवाच ।

प्रणवेन व्याहृतयः प्रवर्तन्ते तमसञ्जु परं ज्योतिः ।

कः पुरुषः ? स्वयञ्जुर्विष्णुरिति ।

अथ ताः स्वाङ्गुल्या मथ्नाति । मथ्यमानात् फेनो भवति ।

फेनाद् बुद्बुदो भवति । बुद्बुदादण्डं भवति । अण्डात् आत्मा भवति ।

आत्मान् आकाशो भवति । आकाशाद्वायुर्भवति । वायोर्गिर्भवति ।

अग्नेरौष्कारो भवति । औष्काराद् व्याहृतिर्भवति ।

व्याहृत्या गायत्री भवति । गायत्र्याः सावित्री भवति ।

सावित्र्याः सरस्वती भवति । सरस्वत्या वेदाः भवन्ति ।

वेदेभ्यो ब्रह्मा भवति । ब्रह्मणो लोका भवन्ति । तस्मान्ल्लोकाः प्रवर्तन्ते ।

चत्वारो वेदाः साङ्गाः सोपनिषदः सेतिहासस्तेसर्वे गायत्र्याः प्रवर्तन्ते ।

यथाग्निर्देवानाङ्, ब्राह्मणो मनुष्याणाङ्, मेरुः शिखरिणाङ्, गङ्गा नदीनाङ्,

वसन्त ऋतूणाङ्, ब्रह्मा प्रजापतीनाङ्, एवमसौ मुख्याः ।

गायत्र्या गायत्रीहृदो भवति ॥ २ ॥

किं भूः ? किं भुवः ? किं स्वः ? किं महः ? किं जनः ?

किं तपः ? किं सत्यम् ? किं तत् ? किं सवितुः ?

किं वरेण्यम् ? किं भर्गः ? किं देवस्य ? किं धीमहि ?

किं धियः ? किं यः ? किं नः ? किं प्रचोदयात् ? ॥ ७ ॥

भूरिति भूर्लोकः, भुव इत्यन्तरिक्षलोकः, स्वरिति स्वर्लोकः,
महरिति महर्लोकः, जन इति जनो लोकः, तप इति तपो लोकः,
सत्यमिति सत्यलोकः, भूर्भुवः सविति त्रैलोक्यं तदिति
तेजो यज्ञेजसोऽग्निर्देवता सवितुरित्यादित्यस्य
वरेण्यमित्यन्नम् अन्नमेव प्रजापतिः । भर्ग इत्यापः, आपो वै भर्गः ।
यदापस्तत् सर्वा देवताः । देवस्य सवितुर्देवो वा यः पुरुषः स विष्णुः ।
धीमहीत्यैश्वर्यं, यदैश्वर्यं स प्राण इत्यध्यात्नं, तदध्यात्नम् ।
तत् परमं पदं, तन्महेश्वरः, धिय इति महीति । पृथिवी मही ।
यो नः प्रचोदयादिति कामः । काम इमान् लोकान् प्रचयावते ।
यो नृशंसः । योऽनृशंसोऽस्याः स परो धर्म इत्येषा वै गायत्री ॥ ८ ॥

किं गोत्रा ? कत्यम्बरा ? कति पादा ? कति कुम्भिः ? कति शीर्षा ? ॥ ९ ॥

साङ्ख्यायन गोत्रा, चतुर्विंशत्यम्बरा वै गायत्री,

त्रिपादा, षट्कुम्भिः, पञ्च शीर्षा ॥ ९ ॥

केऽस्याम्बराः पादा भवन्ति ? का अस्या षट् कुम्भराः ?

कानि च पञ्च शीर्षानि ? ॥ १ ॥

ऋग्वेदोऽस्याः प्रथमः पादो भवति, यजुर्वेदो द्वितीयः सामवेदस्तृतीयः ।

पूर्वा दिक् प्रथमा कुम्भिर्भवति । दक्षिणा द्वितीया, पश्चिमा तृतीया,

उत्तरा चतुर्थी, ऊर्ध्वा पञ्चमी, अधोऽस्याः षष्ठी ।

व्याकरणमस्याः प्रथमं शीर्षां भवति, शिक्षा द्वितीयं,

कल्लस्तृतीयं, निरुक्तं चतुर्थं, ज्योतिषामयनमिति पञ्चमम् ॥ ८ ॥

किं लक्षणम् ? किं विच्छेदितम् ? किमुदाहृतम् ? ॥ ९ ॥

लक्षणं मीमांसा, अथर्ववेदो विच्छेदितं, छन्दो विचितीरुदाहृतम् ॥ १० ॥

को वर्णः ? कः स्वरः ? श्वेतो वर्णः षट् स्वराः ॥ ११ ॥

पूर्वा भवति गायत्री, मध्यामा सावित्री, पश्चिमा मध्या सरस्वती ।

रक्ता गायत्री, श्वेता सावित्री, कृष्णा सरस्वती ॥ १२ ॥

प्रणवे नित्ययुक्ता स्याद् व्याहृतिषु च सप्तसु ।

सर्वेषामेव पापानां सञ्करे समुपस्थिते ।

शतसाहस्रमभ्यस्ता गायत्री पावनं महत् ॥ १३ ॥

उषः काले रक्ता, मध्याह्ने श्वेताऽपराह्णे कृष्णा ।

पूर्व सन्धि ब्राह्मी, मध्य सन्धि माहेश्वरी, परा सन्धि वैश्ववी ।

हंसवाहिनी ब्राह्मी, वृषवाहिनी माहेश्वरी, गरुडवाहिनी वैश्ववी ॥ १४ ॥

पूर्वाह्नकाले सन्ध्या गायत्री, कुमारी रज्ज्वाङ्गी रज्ज्वासाम्बिनेत्रा

पाशाङ्कुशाम्बुमाला कमण्डलुकरा हंसारूढा ऋग्वेदसहिता,

ब्रह्मदैवत्या भूर्लोक व्यवस्थितादित्यपथगामिनी ॥ १५ ॥

मध्याह्नकाले सन्ध्या सावित्री युवती श्वेताङ्गी श्वेतवासाम्बिनेत्रा

पाशाङ्कुशत्रिशूलडमरुहस्ता वृषभारूढा यजुर्वेदसहिता,

रुद्रदैवत्या भुवर्लोक व्यवस्थितादित्यपथगामिनी ॥ १६ ॥

सायाह्नकाले सन्ध्या सरस्वती वृद्ध कुम्भाङ्गी,

कुम्भवासाम्बिनेत्रा शङ्खा-गदा-चक्र-पद्महस्त-गरुडारूढा

सामवेदसहिता विष्णु-दैवत्या स्वर्लोक व्यवस्थितादित्यपथगामिनी ॥ १७ ॥

कान्यक्कर दैवतानि भवन्ति ? ॥ १८ ॥

प्रथममाग्नेयं, द्वितीयं प्राजापत्यं, तृतीयं सौम्यं,

चतुर्थमैशानं, पञ्चमादित्यं, षष्ठं वारिस्पत्यं,

सप्तमं भृगुदैवत्यं, अष्टमं पितृदैवत्यं, नवममर्यमणं,

दशमं सावित्रं, एकादशं त्वाष्ट्रं, द्वादशं पौष्णं,

त्रयोदशमैन्द्राग्नं, चतुर्दशं वायव्यं, पञ्चदशं वामदेव्यं,

षोडशं मैत्रावरुणं, सप्तदशं वायुव्यं,
अष्टादशं वैश्वदेव्यं, एकविंशतिकं वैश्वव्यं,
विंशतिकं वासवं, एकविंशतिकं तौषितं,
द्वाविंशतिकं कौबेरं, त्रयोविंशतिकं आश्विनं,
चतुर्विंशतिकं ब्राह्मं इत्यम्बरदैवतानि भवन्ति ॥ १९ ॥

दौर्मुखिसङ्गतास्ते, ललाटे रुद्रः,
अबोर्मेघः चम्बुशोचन्द्रादित्यौ,
कर्णयोः शुक्रवृहस्पती, नासिके वायुदैवत्ये,
दन्तौष्ठाबुधसन्ध्ये, मुखमग्निः,
जिह्वा सरस्वती, ग्रीवासाध्यानुगृहीतिः, स्तनयोर्वसवः, बाह्वोर्मरुतः,
हृदयं पर्जन्यामाकाशमुदरं, नाभिरन्तरिक्षं,
कट्योरिन्द्राग्नी, जघनं प्राजापत्यं, कैलासमलयावूरु,
विश्वेदेवा जानुनी, जङ्घुकुशिकौ जङ्घाद्वयं, खुराः पितराः,
पादौ वनस्पतयः, अङ्गुलयो रोमाणि, नखाश्च मुहूर्तास्तेहपि ग्रहाः,
केतुर्मासा ऋतवः, सन्ध्याकालस्तथाच्छादनं संवत्सरौ
निमिषमहोरात्र आदित्यश्चन्द्रमाः ॥ २० ॥

सहस्रपरमां देवीं शतमध्यां दशावरां ।
सहस्रनेत्रां गायत्रीं शरणमहं प्रपद्ये ॥ २१ ॥

ॐ तत्सवितुर्वरेण्याय नमः । ॐ तत् पूर्व जयाय नमः ।

ॐ तत् प्ऱातरादित्य प्रतिष्ठाय नमः ॥ २२ ॥

सायमधीयानो दिवसकृतं पापं नाशयति ।

प्ऱातरधीयानो रात्रिकृतं पापं नाशयति ।

तत् सायं प्ऱातरधीयानोऽपापो भवति ॥ २३ ॥

य इदं गायत्रीहृदयं ब्राह्मणः पठेत् अपेयपानात् पूतो भवति ।

अभक्ष्यभक्षणत् पूतो भवति । अङ्गानात् पूतो भवति ।

स्वर्गस्तेयात् पूतो भवति । गुरु तल्लगमनात् पूतो भवति ।

अपञ्कृति पावनात् पूतो भवति । ब्रह्महत्यायाः पूतो भवति ।

अब्रह्मचारी ब्रह्मचारी भवति । इत्यनेन हृदयेनाधीतेन

क्रतु सहस्रेणैष्टो भवति ।

षष्टि शतसहस्राणि जप्यानि फलानि भवन्ति अष्टौ ब्राह्मणान्

सम्यग् ग्ऱाहयेदर्थसिद्धिर्भवति ॥ २४ ॥

य इदं नित्यमधीयानो ब्राह्मणः प्ऱयतः शुचिः सर्वपापैः प्ऱमुच्यते इति ।

ब्रह्मलोके महीयते इत्याह भगवान् याजुर्वेदः ॥ २५ ॥

॥ इति गायत्री हृदयं सम्पूर्णम् ॥

Encoded and proofread by Sunder Hattangadi sunderh at hotmail.com

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

Last updated त्oday

<http://sanskritdocuments.org>

Gayatri Hrudayam 3 Lyrics in Bengali PDF

% File name : gAyatrI_hRRidayam.itx

% Category : hRidaya

% Location : doc_devii

% Author : Traditional

% Language : Sanskrit

% Subject : philosophy/hinduism/religion

% Transliterated by : Sunder Hattangadi sunderh at hotmail.com

% Proofread by : Sunder Hattangadi sunderh at hotmail.com

% Source : Gayatri Mahavijnana -Pandit Rama Sharma Acharya,

% Latest update : Mar. 14, 2014

% Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com

% Site access : <http://sanskritdocuments.org>

%

% This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study

% and research. The file is not to be copied or reposted for promotion of

% any website or individuals or for commercial purpose without permission.

% Please help to maintain respect for volunteer spirit.

%

We acknowledge well-meaning volunteers for Sanskritdocuments.org and other sites to have built the collection of Sanskrit texts.

Please check their sites later for improved versions of the texts.

This file should strictly be kept for personal use.

PDF file is generated [October 13, 2015] at Stotram Website